

8

Verzameldebat CAS

Verzameldebat CAS

Aan de orde is het **tweeminutendebat Verzameldebat CAS (CD d.d. 15/01)**.

De voorzitter:

Wat mij betreft gaan we gelijk door met een aansluitend tweeminutendebat. Ik dank trouwens de staatssecretaris van SZW. Dit tweeminutendebat is het verzameldebat over Caribisch Nederland. Daarvoor hebben zich ook vier leden ingeschreven, van wie drie hun eerste termijn willen gebruiken. Als eerste is wederom het woord aan de heer White, die het woord voert namens de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

De heer **White** (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel, voorzitter. Tijdens het commissiedebat zijn veel onderwerpen de revue gepasseerd. Op twee voor GroenLinks-PvdA belangrijke punten heb ik zo een motie. Op een ander punt heb ik nog een vraag. Tijdens het commissiedebat hebben we het ook gehad over de veiligheid en openbare orde op de eilanden en de risico's van ondermijning door de georganiseerde criminaliteit. Recentelijk zagen we helaas ook voorbeelden van gewapende criminaliteit. Daar leven op de eilanden veel zorgen over. Ook wij maken ons hier zorgen over. Graag ontvangen we een terugkoppeling van het bezoek van de minister van JenV aan de eilanden. Welke acties heeft dit bezoek opgeleverd?

Dan de moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) aangeeft dat kleine eilandstaten nu al grote nadelige gevolgen ondervinden van klimaatverandering, terwijl diezelfde eilanden amper hebben bijgedragen aan de oorzaken van klimaatverandering;

overwegende dat het kabinet tegelijkertijd slechts een kleine 18 miljoen beschikbaar stelt voor klimaatbeleid op Caribisch Nederland voor 2025, en dat dit bedrag ook nog eens drastisch omlaaggaat in 2026 en 2027;

overwegende dat de CAS-landen ook grote opgaven hebben om de nadelige gevolgen van de klimaatverandering tegen te gaan;

verzoekt de regering om te inventariseren wat aanvullend nodig is voor effectief klimaatbeleid op de eilanden en deze inventarisatie met de Kamer te delen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden White en Kröger.

Zij krijgt nr. 43 (36600-IV).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat goed onderwijs een onmisbare basis is voor jongeren om volwaardig te participeren in de samenleving en dat goed onderwijs ook bijdraagt aan het duurzaam versterken van de economie;

constaterende dat onderwijs binnen het Koninkrijk een landsaangelegenheid is, maar dat de landen elkaar kunnen versterken wanneer zij actief met elkaar samenwerken op het vlak van onderwijsverbeteringen;

verzoekt de regering om samen met de regeringen van de CAS-landen te inventariseren hoe de samenwerking op het vlak van onderwijs kan worden versterkt, en de Kamer over de uitkomsten hiervan te informeren voor de begrotingsbehandeling voor het jaar 2026,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden White, Van Nispen en Bamenga.

Zij krijgt nr. 44 (36600-IV).

De heer **White** (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Hartelijk dank voor uw inbreng. Mevrouw Bruyning gaat wederom spreken namens Nieuw Sociaal Contract. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bruyning** (NSC):

Dank, voorzitter. Vandaag wil ik stilstaan bij het belang van gelijkwaardigheid en autonomie binnen de verhouding van Curaçao, Aruba en Sint-Maarten met Nederland. Dit belang raakt aan de kern van onze onderlinge relatie, die diep geworteld is in onze gedeelde geschiedenis en toekomst. De CAS-landen koesteren hun autonomie en dat is terecht. Het zijn landen met een eigen identiteit en cultuur. Veel zaken zijn dan ook landsaangelegenheden. Toch kan Nederland gezien de historische banden en complexe verhoudingen niet voorbijgaan aan het feit dat het ook een rol speelt bij de uitdagingen die deze eilanden ervaren. Wij moeten dan ook erkennen dat historische contexten en wederzijdse verantwoordelijkheden een blijvende impact hebben.

Maar hoe balanceren we deze rol? Nederland moet waken over de delicate lijn tussen controle en wantrouwen. Het is cruciaal om te begrijpen dat waar het eerste kan leiden tot

stabiliteit en samenwerking, het laatste kan resulteren in een verstoorde relatie en gebrek aan vertrouwen. Er bestaat vanuit Nederland de neiging om kritisch naar de eilanden te kijken. Toch zouden we er goed aan doen om eerst de hand in eigen boezem te steken. Zijn wij altijd de ideale partner geweest? Doen wij alles perfect? Voordat we snel oordelen, moeten we openstaan voor zelfreflectie en wederzijds begrip. Deze balans is niet eenvoudig, maar wel essentieel. Nederland kan ondersteuning bieden, maar zal moeten vermijden om als betweterig over te komen. Gelijkwaardigheid betekent dat we zowel luisteren als ondersteunen, zonder te domineren.

Het is ons gezamenlijk doel om te zorgen voor welvaart en welzijn in ons gehele Koninkrijk. Laten we daarom inzet tonen voor een oprechte en open dialoog waarbij we gelijkwaardigheid, respect voor autonomie en wederzijdse kennisdeling centraal stellen.

Dank u wel.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Als laatste in deze termijn van de Kamer is het woord aan mevrouw De Vries. Zij spreekt wederom namens de VVD-fractie. Gaat uw gang.

Mevrouw Aukje de Vries (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Helaas hebben we in de afgelopen periode ook weer een aantal zaken gezien die wat ons betreft niet door de beugel kunnen. Recent is een Arubaanse minister gearresteerd wegens mogelijke betrokkenheid bij fraude bij verblijfs- en werkvergunningen. Een voormalig Statenlid op Sint-Maarten is veroordeeld tot achttien maanden cel voor het kopen van stemmen bij verkiezingen. Tegen een voormalig minister van Aruba is een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van drie jaar geëist wegens omkoping, oplichting en misbruik van zijn functie. Bij de komende verkiezingen op Curaçao zit een van de lijsttrekkers in de cel op verdenking van witwassen. Dat gaf mijn collega van de PVV tijdens het debat ook al aan. Wat ons betreft kan dat niet in het Koninkrijk der Nederlanden.

Daarom heb ik één motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er recent weer een aantal zaken zijn waarbij bestuurders en politici op Curaçao, Aruba en Sint-Maarten worden verdacht, dan wel zijn veroordeeld voor corruptie, misbruik van functie, witwassen et cetera;

overwegende dat er maatregelen zijn genomen voor het tegengaan van ondermijnende criminaliteit, corruptie en vriendjespolitiek, maar dat deze nog te weinig effect en resultaat hebben opgeleverd;

van mening dat versterking van de rechtshandhaving, de rechtstaat en de integriteit van het bestuur op Aruba, Curaçao en Sint-Maarten meer prioriteit moet hebben;

van mening dat alle eilanders een goed bestuur verdienen dat er voor hen is, in plaats van een bestuur dat gericht is op zichzelf;

verzoekt de regering in de nieuwe aanpak voor goed bestuur in de eerste helft 2025 in te zetten op een stevigere aanpak en op maatregelen op het gebied van fraudebestrijding, ondermijnende criminaliteit, bestrijding van corruptie en het bevorderen van integriteit die daadwerkelijk effect en resultaat hebben, en indien ze onvoldoende effect hebben daaraan ook concrete gevolgen te verbinden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Aukje de Vries.

Zij krijgt nr. 45 (36600-IV).

Mevrouw Aukje de Vries (VVD):

Dank u wel.

De voorzitter:

Hartelijk dank voor uw inbreng. Dit was de termijn van de Kamer. We gaan even vijf minuten schorsen en dan krijgen we een appreciatie van de drie ingediende moties. Nee? Kunnen we gelijk door? Dan gaan we gelijk door met de beantwoording van de zijde van het kabinet. Dan geef ik het woord aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Staatssecretaris Szabó:

Dank u wel, voorzitter. Allereerst excuses voor mijn stem. Ik ben net uit bed gerold, maar ga het toch proberen vandaag. Dus kom allemaal niet te dicht bij mij in de buurt.

Allereerst de opmerkingen van de heer White over het bezoek van de minister van JenV. Ja, u krijgt een terugkoppeling; die toezegging krijgt u van mij.

Dan de motie op stuk nr. 43, ook van de heer White, met betrekking tot het IPCC, het Intergovernmental Panel on Climate Change. Deze motie valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van KGG. Na overleg kan ik deze motie oordeel Kamer geven. Ik zal het verzoek doorgeleiden naar mijn collega.

Dan het betoog van mevrouw Bruyning over een gelijkwaardige relatie. Ik zie mevrouw Bruyning nu niet, maar ik ben het met haar eens: de relatie dient gelijkwaardig en professioneel te zijn.

Dan met betrekking tot de motie op stuk nr. 45 van mevrouw De Vries over een stevige aanpak van onder andere criminaliteit. Het antwoord is: ja, die stevige aanpak streef ik ook na. Door investeringen in het RST en het OM waren de recente arrestaties en veroordelingen mogelijk. Ik deel wel met mevrouw De Vries dat er kansen liggen om deze aanpak

nog verder te versterken. Daarom kom ik, zoals ook eerder aangegeven, in overleg met de minister van JenV en de landen vóór 1 maart met een stevigere aanpak tegen ondermijning. Ik werk daarnaast aan een agenda goed bestuur, die u in het voorjaar van mij krijgt, waarvan integriteit een belangrijke component is. Uiteraard is effectief beleid daarbij mijn uitgangspunt. Ik geef daarom de motie ook oordeel Kamer.

De voorzitter:

Er was ook nog een tweede motie ingediend door de heer White, de motie op stuk nr. 44. Ik weet niet of u die heeft. Anders krijgt u die nu van de bode.

Staatssecretaris Szabó:

Ja, over onderwijs. Natuurlijk. Ik zei het net al, voorzitter: ik ben uit mijn bed gerold. Dan krijg je dit soort dingen.

Maar ik heb hem wel voor me en ik heb ook een antwoord hierop. Het kabinet deelt met de heer White het belang van onderwijs als fundament voor sociaal-economische ontwikkelingen en vanzelfsprekend voor een goed functionerende rechtsstaat. Daarom is onderwijs onderdeel van het landspakket. De afgelopen jaren vindt op dit vlak al veel ondersteuning plaats en dat gaat de komende twee jaar nog door. De minister van OCW komt jaarlijks met de onderwijsministers van de CAS in het vierlandenoverleg OCW bijeen. Het is voor de onderwijsminister mogelijk om nieuwe onderwijsonderwerpen te agenderen indien er behoefte is aan samenwerking hierop. De Tweede Kamer wordt per brief geïnformeerd over de uitkomsten van het jaarlijkse vierlandenoverleg. Daarom beoordeel ik deze motie als overbodig.

De heer White (GroenLinks-PvdA):

Dat is een duidelijk antwoord van de staatssecretaris. Het is goed om te horen dat het belang van onderwijs op waarde wordt geschat. Ik denk dat het prima is om de motie dan in te trekken. Ik hoor volgens mij, maar laten we dat even checken, ook een toezegging dat de Kamer goed geïnformeerd gaat worden over de ontwikkelingen op dit vlak. Als dat het geval is, trekken we de motie gewoon in.

Staatssecretaris Szabó:

Ja.

De voorzitter:

Aangezien de motie-White c.s. (36600-IV, nr. 44) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

De andere twee moties komen dinsdag aanstaande, 28 januari, in stemming. Beterschap voor de staatssecretaris. Dank dat hij toch is gekomen. Dank aan de leden.

We gaan nu even schorsen voor de lunch. Dat doen we wat langer dan gebruikelijk, omdat we ook stemmingen hebben en een debat hebben dat niet vervroegd kan worden. Ik stel voor dat we schorsen tot 13.15 uur. Dan gaan we door met een aantal stemmingen over drie Europese Raden. Daarna

komt er een tweeminutendebat Spoor. Dus we zijn nu geschorst tot 13.15 uur.

De vergadering wordt van 12.18 uur tot 13.15 uur geschorst.

Voorzitter: Martin Bosma